

Figure 1.
Anser f. mentalis
Oates. ♂ East-Siberia. Leyden Museum.

Figure 2.
Anser f. mentalis
Oates. ♂ After Al-
phéraký, Pl. 23.
Both drawings are at
the same scale.

Literature cited (see Limosa, 17, 1944, p. 51).

Johansen, H., 1945: Om Racer af Saedgaes. Dansk Ornith. For Tidsskr. (Copenhagen), 39, p. 106-127.

Ohfuchi, S., 1936: Birds from North Eastern Hondo, Japan. Saito Ho-on Kai Museum Research Bull. (Sendai), 7, p. 38.

Ornithologie van Nederland

1945 en 1946. 1e mededeling.

DOOR

Dr C. G. B. TEN KATE.

Nucifraga caryocatactes (L.) — Notenkraker. Oct. 1944, 1 zeer mak ex. te Maarsbergen (J. H. Smidt van Gelder); 9 Oct. 1945, 1 ex. in een ligusterheg bij de haven van Harderwijk (med. A. A. Tjittes).

Coccothraustes c. coccothraustes (L.) — Apelvink. 15 April 1945, 1 ex. in het Bijenpark aan de Sloteweg te Amsterdam; voorzover mij bekend, de eerste waarneming bij Amsterdam. (J. E. Sluifers); 18 Jan. 1946, — 10 ex. in een villatuin in Baarn. (R. Tolman). 22 Maart 1946, 1 ex. in het plantsoen te Kampen (J. J. W. Polder, med. t. K.).

Carduelis c. carduelis (L.) — Putter. In de 2e helft van Dec. 1945 langs de Eem in Soest 5 ex., waarvan er één door een vogelvangster werd buitgemaakt. (med. R. Tolman).

Carduelis flammea subspecies — Barmstijns. 12 Sept. 1945, in „de Dennen” West-Terschelling, geregeld waargenomen; steeds vlogen ze in groepjes van 2 tot 3 over, vielen soms even in, doch waren niet goed genoeg zichtbaar om de subspecies vast te stellen. (H. J. Slijper).

Loxia c. curvirostra (L.) — Kruisbek. Op de Hoge-Veluwe 7 Aug. 1945, 1 ex., 20 Aug. 1945, kleine troepjes op berkenzaad en 23 Aug. 1945 6 à 8 stuks in pijnbomen (A. B. Wigman); 13 Dec. 1945, onder Otterlo, 5 ex. op berkenzaad (H. Dijkstra, med. A. B. Wigman).

Emberiza c. calandra L. — Grauwe gors. 3 Juni 1945, zingend ♂ bij een boerderij dicht bij het IJsselmeer, Kampen (t. K.). 24 Dec. 1945, 1 ex. bij de Ramspol, Kampereiland en 20 Maart 1946, ± 12 ex. in dezelfde omgeving (J. J. W. Polder, med. t. K.).

Emberiza hortulana L. — Ortolaan. 14 Aug. 1945, eerste ex. waargenomen op de najaarstrek op het Ringstation Ockenburgh. Tot nu toe was de vroegste uit de literatuur bekende datum: 18 Aug. 1921 (Rottum; zie Nederl. Vogels, p. 133) (F. G. J. Boer en M. J. Tekke).

Anthus c. campestris (L.) — Duinpieper. 21 Juni 1945, nest met 3 jongen en 1 onbevruucht ei op de Buunderkamp bij Wolfheze. Het heidelandschap bevatte als „zandverstuiving” alleen de aanleg van de autoweg; op dit stuk „zand” waren de oude vogels steeds te vinden. Het nest zelf lag er ± 100 m vandaan, in een stukje hei (K. Waldeck) [Op de voorjaartrek nam ik deze soort omstreeks de jaren 1930 geregeld waar in het kale duinlandschap bij Monster. Als broedvogel komt zij er naar mijn meening niet voor, hoewel het terrein er uitermate geschikt voor is. In de laatste helft van April en begin Mei werden soms troepjes van 3—5 vogels waargenomen. (K. Waldeck)].

Parus atricapillus rhenanus Kleinschm. — Matkop. Broedt verspreid niet zelden in oude grienden en oude vermolmdde knotwilgen rondom Vianen. Ieder jaar broedt er een paartje in een uitgehold paaltje van een hek. Broedde in 1944 tweemaal in dezelfde nestholte, n.l. in Mei een 8-legsel, dat uitvloog en eind Juni weer kleine jongen (K. Waldeck).

Panurus b. biarmicus (L.) — Baardmees. Broedseizoen 1945 niet aangetroffen in de oude terreinen langs het Zwarte meer, Kampereiland; gebied onbewoonbaar door het door de Duitsers zeer hoog gehouden IJsselmeer-peil. Vermoedelijk zijn het wel vogels van deze populatie, die zich dat jaar vestigden in de zuidelijke kwelplassen in de Noordoostpolder (zie de waarnemingen van J. Muller, dit no., p. 31). Voorjaar 1946 waren zij echter weer op diverse plekken van de oude broedplaats aanwezig (t. K.).

Lanius e. excubitor L. — Klapekster. Van ± half Oct. 1944 tot en met 12 Maart 1945, geregeld 1 ex. in een nog niet bewerkt gedeelte van het Bosch van Amsterdam; 15 Juni 1945, 1 ex. aldaar. (J. E. Sluifers).

Bombycilla garrulus (L.) — Pestvogel. 31 Dec. 1944, 5 ex., rustend in een pereboom, te Leeuwarden. (H. Eikelboom); 24 Nov. 1945, 1 ex. op dwergmispel, onder Bennekom (A. B. Wigman); 25 Dec. 1945, 1 ex. in een stadstuintje te Harderwijk (med. t. K.); 3—10 Jan. 1946, 1 ex. te Otterlo (A. B. Wigman).

Locustella n. naevia (Bodd.) --- Sprinkhaanrietzanger. Breidt zich steeds meer uit als broedvogel in de grienden in de omgeving van Vianen: in de buurtschap Bolgeryen konden in 1945 15 zingende ex. worden gehoord (K. Waldeck).

Acrocephalus a. arundinaceus (L.) --- Grote karekiet. In 1945 in het Bosch van Amsterdam, aan sloten en plassen en vijvers zeer sterk toegenomen (J. E. Sluifers).

Acrocephalus palustris (Bechst.) --- Bosrietzanger. Ten gevolge van de houtkap en het daarna weer uitlopen van stronken en struiken na de hongerwinter was het biotoop voor deze soort, evenals voor de grasmus (*Sylvia communis*), in het Bosch van Amsterdam in 1945 sterk toegenomen. In het door mij geïnventariseerde gedeelte, ter grootte van 75 ha, telde ik 43 territoria, daarbuiten nog een 25-tal. (J. E. Sluifers). Het voorkomen van deze soort als broedvogel bij Vianen is zeer wisselend. Er zijn jaren, dat elke griend een paartje herbergt, terwijl het jaar daarop de soort slechts sporadisch is te horen (K. Waldeck).

Hippolais i. icterina (Vieill.) --- Spotvogel. 4 Mei 1945, eerste waarneming te Goes (G. J. M. de Greef).

[Volgens de Nederl. Vogels, p. 250, keert de soort zelden vóór begin Mei terug, vaker ná — dan in de eerste week, terwijl Snouckaert zonder nadere gegevens vermeldde dat er een enkele April-waarneming is als hoge uitzondering: voorts werd op 30 April (1927, Weert) 1 ex verzameld. Sindsdien zijn twee nieuwe April-waarnemingen bekend geworden: 6 April (1943, Leende bij Eindhoven) en 30 April (1943, bij Amsterdam: beide Ardea, 33, p. 217) (t. K.)]

Sylvia c. communis Lath. --- Grasmus. 15 April 1945, eerste waarneming te Goes (G. J. M. de Greef).

[In de „Nederl. Vogels”, p. 258, werden als eerste data vermeld 11 en 15 April (Houthem, L.): sindsdien zijn de volgende vroege waarnemingen gedaan: 5 en 15 April (1943, Deventer: Ardea, 33 p. 216): 14 April (1941, Oirschot en Eindhoven: Ardea, 31, p. 136): 15 April (1939, Eindhoven: Ardea, 29, p. 223) (t. K.)]

Oenanthe oc. leucorhoa (Gmel.) --- Groenlandse tapuit. 5 Oct. 1945 werd op het Ringstation „Ockenburgh” een ♀-tapuit gevangen met vleugelmaat 105 mm. Dit ex. behoort derhalve te worden gerekend tot de groenlandse subspecies en is het tweede bekende ex. voor ons land (zie Nederl. Vogels, p. 290). (F. G. J. Boer en M. J. Tekke).

Saxicola rubetra (L.) --- Paapje. Ter aanvulling van de gegevens in de Nederl. Broedvogels (p. 91) kan vermeld worden, dat deze soort zeer talrijk broedt in de omgeving van Vianen en van Beesd (K. Waldeck).

Phoenicurus ochturus gibraltariensis (Gen.). --- Zwarte roodstaart. 15 Mei 1945 zingend op de puinhopen en ruines van het Bezuidenhout te Den Haag (K. Waldeck).

Luscinia m. megarhyncha Brehm --- Nachtegaal. Was in Vianen totaal onbekend, maar in 1945 vestigden zich 2 paren in grienden in de polder Bolgeryen. Deze grienden hadden vrij veel brandnetels en bramen tot onder-

gewas. Nesten konden niet worden gevonden. De ♂♂ werden de hele Mei-maand tot half Juni zingend waargenomen. Eikenhakhout bestaat er niet; de grienden zelf bestaan uit *Salix*-soorten. Ook in de omgeving in het poldergebied is de soort niet bekend. (K. Waldeck). 17 April 1945, een zingend ex. te Dordrecht (C. Eijkman).

Luscinia svecica cyanecula (Wolf) — Witgesterde blauwborst. In 1945 broedend te Noorden (L. J. Kleyn).

Hirundo r. rustica L. — Boerenzwaluw. 24 Maart 1946, 1 ex. Valkenburg (L.) (P. Hens). 31 Maart 1946, 1 ex. aan IJsselmeer bij Kampen (J. J. W. Polder, med. t. K.).

Riparia r. riparia (L.) — Oeverzwaluw. In 1944 broedde een 40-tal paren tussen de basaltstenen muren van de sluizen van Arkel. (K. Waldeck).

Upupa e. epops L. — Hop. In 1945 werd het broeden van de hop wederom vastgesteld in dezelfde omgeving als in 1943 en 1944, aan de binnenduinrand tussen Loosduinen en Monster. (Zie Limosa, 16, p. 112—114 en 17, p. 88—89). De eerste waarneming werd gedaan op 11 April, toen 2 ex. werden gezien. Op 14 en 15 April zagen wij 3 ex. Op 18 April observeerden wij 2 vogels, waarvan het ♂ het „hoep-hoep-hoep”-geluid liet horen. Op 22 April zagen wij 4 ex.; daarna werden geen hopen meer in de buurt gesignaleerd, maar op 16 Juni werd ons door jachtopziener v. d. Kooy een dode, vluchtige jonge hop gebracht, die hij had afgenomen van een houtsprokkelaar. Daarna volgden wederom onderstaande observaties: 18 Juni: 2; 24 Juni: 4; 26 Juni: 6; 6 Juli: 4; 1 Aug.: 1; 2 Aug.: 1; 3 Aug.: 1 en tenslotte nog op 2 Sept.: 1 ex. De jonge vogel is als huid geprepareerd en bevindt zich thans in het Rijksmuseum te Leiden. (F. G. J. Boer en M. J. Tekke).

Alcedo atthis ispida L. — IJsvogel. In 1944 mogelijk broedvogel in het Zuidpark bij Den Haag, waar geregeld 2 ex. werden gezien in de maanden Juni, Juli en Augustus (K. Waldeck). 20 Mei 1945, 1 ex. bij Diemerdijk aan het IJsselmeer. (H. J. Slijper).

Asio o. otus (L.) — Ransuil. 17 Mei 1945, nog 2 ex. in het Bosch van Amsterdam; van een broedgeval in de omgeving is mij niets bekend. (J. E. Sluifers).

Falco s. subbuteo L. — Boomvalk. 21 Mei 1945, ex. van zijn nest afvliegend in het bos bij het Grote eiland bij Hulst (Z.) (G. J. M. de Greef). In 1945 ook gebroed op Oud Eiken Duinen (F. P. J. Kooijmans) en op Ockenburgh bij Den Haag (K. Waldeck; Kleyn). In 1945 weer broedend tegenover mijn huis te Leeuwarden, in een oude iep. (Tsj. Gs. de Vries).

Falco columbarius subsp. — Smelleken. Winterwaarnemingen 5 Jan. 1945, 1 ex. bij 't Schouw; 20 Febr. 1945, 1 ex. aan de westgrens van Amsterdam (J. E. Sluifers) 21 Jan. 1945, ♂ ad. dood gevonden midden in Dordrecht (C. Eijkman) [Zie ook Limosa, 17, p. 74) (t. K.)].

Circus æ. aeruginosus (L.) — Bruine kuikendief. Broedde in 1943 in een oude eendekooi in de buurt van Beesd; het nest met reeds vrij grote jongen werd echter vernietigd (K. Waldeck).

Accipiter gentilis gallinarum (Brehm) — Havik. Op de Hoge Veluwe vlogen in 1944 4 horsten uit, met totaal 13 jongen: in 1945 minstens 3 horsten, doch moeilijk te constateren wegens door de bezetting verboden gebied. De soort neemt hand over hand toe en richt merkbare schade aan onder het pluimvee. Tweemaal in dit gebied de sperwer als haviksproof geconstateerd, in 1945. (A. B. Wigman). In 1945 2 nesten met resp. 3 en 5 jongen, slechts 500 m van elkaar verwijderd, onder Enschede (A. F. W. van Bleijenburgh).

Accipiter nisus (L.) — Sperwer. Van 5 Nov. 1944—† 1 Maart 1945, vrij geregeld 2 ex. boven het Bosch van Amsterdam, steeds jagend in het zelfde gebied (paartje?) (J. E. Sluifers).

Milvus m. milvus (L.) — Wouww. 29 Sept. 1945, 1 ex. overvliegend in het Bosch van Amsterdam. (J. E. Sluifers).

Haliaeetus a. albicilla (L.) — Zeearend. In 1944/45 geregeld 2 stuks op de Hoge Veluwe, 1945/46 eveneens (4 September voor het eerst): op 13 Jan. 1946 van de ene met Dr. Kluyver de witte staart geconstateerd, dus ad. voorwerp. (A. B. Wigman).

Pernis a. apivorus (L.) — Wespensdief. Broedde in 1939 in een hoge beuk onder Lunteren. Vertoonde zich zomer 1945 op het Planken Wambuis onder Wolfheze, doch wegens bezettingsmoeilijkheden kon geen horst worden gezocht. (A. B. Wigman).

Pandion h. haliaetus (L.) — Visarend. 1 Juni 1945, een ex. op het Amstelmeer (J. L. Hazeloop, med. t. K.).

[Juni-waarnemingen zijn zeldzaam: na 1906 slechts: 1936 (zie Nederl. Vogels, p. 409), 1939 (Ardea, 29, p. 215) en 1941 — toen op 3 verschillende plaatsen (ibidem, 31, p. 123) (t. K.).]

31 Aug. 1945, 1 ex bij de Zanding, een visrijke vijver te Otterlo, ook later bij St. Hubertus, Hoge Veluwe: maaltijd resten (visgraten en schubben op zandheuveltjes. (A. B. Wigman en M. J. Tekke). 6 en 7 Sept. 1945 resp. 1 en 3 ex. aan de kust van het Kampereiland (bewaker, med. t. K.).

Platalea l. leucorodia L. — Lepelaar. Van half Juli tot half Sept. 1945 diverse waarnemingen aan de kust van het Kampereiland benoorden en bezuiden de Ketel, o.a. 1 × 10 en 1 × 15; van begin Juli—half Augustus ook maximaal 8 ex. in geïnundeerde polder de „Koekoek”, tussen Kampen en Mastenbroekerpolder (med. t. K.). 18 Juni 1945, 2 ex. boven Den Haag. (L. J. Kleijn).

Ardea p. purpurea L. — Purperreiger. In de eerste helft van Aug. 1945 verschillende waarnemingen aan de kust van het Kampereiland: de bewaker zag o.a. 1 × 8, ook 4, 2 enz. trekkend (med. t. K.). In September en tot 17 October 1945 veel waargenomen te Vianen (K. Waldeck).

Ixobrychus m. minutus (L.) — Woudaapje. Van 13—15 Juni 1945 bij Nieuwkoop een nest met 4 dode jongen + 2 eieren (het nest lag vlak bij een dien ochtend gemaaid veldje, terwijl het weer die dag zeer koud en winderig was), een 7-legsel, twee nesten met één ei (waarvan er één 14 dagen later 6 eieren bevatte) en bovendien nog drie ledige nesten. Zij lagen allen in een gedeelte van de zuidelijke plassen, terwijl uit de aard der zaak slechts een

deel der nesten in dat gebied zijn gevonden. Gezien de uitgestrektheid van het terrein moet ik de schatting van ca. 25 paren (*Ardea*, 30, p. 228) veel te laag achten; ik vermoed, dat 50 tot 70 paren dichter bij de waarheid is.

(W. Hellebrekers).

Branta leucopsis (Bechst.) — Brandgans. 17 Febr. en 3 Maart 1946, resp. 20 ex. en 20 + 2 ex., aan IJsselmeer bij Kampen.

(J. J. W. Polder, med. t. K.).

Tadorna tadorna (L.). — Bergeend. 29 Aug 1945, 2 ad. ex. met 2 grote donsjongen aan IJsselmeer bij Kampen. (J. J. W. Polder, med. t. K.).

Anas strepera L. — Krakeend. In Aug. 1945 vrij veel geschoten aan de kust van het Kampereiland; een poelier ontving er soms een aantal op één dag. (med. t. K.). Onder Roodkerk in 1945 een nest met 10 eieren; de jongen kwamen groot (Tsj. Gs. de Vries).

Anas a. acuta L. — Pijlstaart. Begin Mei 1945 ♂ ♂ drijvend achter een ♀ bij de Noordoostpolder, ter hoogte van de dijkbocht tussen Rams-
pol en Urk (bewaker Visscher, med. t. K.).

[Zie ook de waarnemingen van J. Muller (dit no., p. 34) (t. K.)]

Spatula clypeata (L.) — Slobeend. Broedt de laatste jaren in toenemende mate in de polders bij Vianen, in de polder Bolgeryn zeker 4—6 paren. In de lage polders bij Beesd is de soort als broedvogel zelfs vrij talrijk te noemen. (K. Waldeck).

Netta rufina (Pall.) — Krooneend. 2 Nov. 1944, 1 ♀ op het inundatiegebied bij Oosthuizen (N.H.) (J. E. Sluiters). 17 Aug. 1945, 2 ♂ ♂ in overgang tussen pracht en eclipskleed ontvangen, geschoten aan de kust van het Kampereiland (t. K.).

Aythya fuligula (L.) — Kuifeend. 5 Aug. 1945, een ex. met nog kleine jongen in de Goot (zijtak van het Ganzendiep), Kampereiland. (J. Muller). In 1945 een broedgeval onder Eernewoude; waargenomen op 24 en 31 Juli en op 27 Augustus 4 grote jongen. (Tsj. Gs. de Vries).

Mergus m. merganser L. — Grote zaagbek. 1 Aug. 1945, 3 ex. in sterke rui in het IJsselmeer bij de zuider Keteldam. (t. K.)

Phalacrocorax carbo sinensis (Shaw en Nodder). — Aalscholver. 26 Juni 1945 herhaaldelijk op de vijver bij St. Hubertus op de Hoge Veluwe; is op de Veluwe een zeer zeldzame verschijning (A. B. Wigman).

Puffinus gravis (O' Reilly). — Grote pijlstormvogel. 1 ex., 28 Oct. 1945 gevonden te Noordwijk a/ Zee (coll. Rijksmuseum).

(G. C. A. Junge).

♂, 18 Nov. 1945, dood gevonden aan het strand tussen Bloemendaal en IJmuiden; vleugel: 327 mm (coll. Zoöl. Mus. Amsterdam).

(K.H. Voous).

[Tot nu toe waren slechts 2 nederlandse vondsten bekend 17 Nov. 1915, Noordwijk en 8 Nov. 1936, Oostvoorne (Nederl. vogels, p. 684).

(t. K.)]

No. 2-4 Mei '46] TEN KATE. Ornithologie van Nederland, 1945 en 1946. 1

Fulmarus gl. glacialis (L.) -- Noordse stormvogel. 25 Febr. 1946. 1 ex. dood aangetroffen in een sloot midden in het dorp Wieringerwaard. [Dit is de 8ste vondst in het binnenland. (Zie Nederl. vogels, p. 688 en *Limosa*, 17, p. 77). (t. K.)]

Podiceps n. nigricollis Brehm. -- Geoorde fuut. 2 Nov. 1944. 13 ex. op het inundatiegebied in de Broekermeerpolder tussen 't Schouw en Broek in Waterland. (J. F. Siuiters).

Colymbus stellatus Pontopp. -- Roodkeelduiker. 11 Dec. 1945. 1 ex. dood gevonden in het plantsoen te Kampen (J. J. W. Polder, med. t. K.). 10 Febr. 1946. 1 ex., stookkolieslachtoffer aan IJselmeer bij Kampen (idem): 20 Maart 1946, 2 ex. bij Ramspol, Kampereiland (idem). 30 Maart 1946. 1 ex. aldaar (idem). 4 April 1946. 1 ex. in de rivier even boven de IJselbrug Kampen (t. K.).

Charadrius h. hiaticula L. -- Bontbekpluvier. In 1945 weer enkele nesten gevonden bezuiden de Ketel, aan de IJselmeerkust bij Kampen (t. K.). 31 Maart 1946. 2 ex. op het oude broedterrein aldaar (J. J. W. Polder, med. t. K.).

Charadrius dubius curonicus Gm. -- Kleine pluvier. In 1945 wee enige paartjes broedend bezuiden de Ketel, aan de IJselmeerkust bij Kampen (t. K.).

Tringa ochropus L. -- Witgatje. 1 Jan. 1945. 1 ex. tussen Ypenburg en Delft. (W. Hellebrekers).

Tringa totanus (L.) -- Tureluur. 17 Februari 1946. 25 ten Z. van de Ketel, bij Kampen (J. J. W. Polder, med. t. K.).

Phalaropus fulicarius jourdaini Ired (?) -- Rosse franjepoot. 18 Nov. 1945. 1 ex. dobberend op de golven aan de voet van de havendam te Harderwijk: waargenomen op 2 m afstand (rechte dikke, zware snavel).

(A. A. Tjitte).

[Na 1908 werden een twintigtal nieuwe vondsten en waarnemingen vermeld. Van de oude Zuiderzeekust waren tot nu toe slechts vier gevallen bekend. Makkum, Kampen, Huizen en ter hoogte van Anna Paulowna. (Nederl. vogels, p. 334). (t. K.)]

Himantopus h. himantopus (L.) -- Steltkluit. 21 Mei 1945. Groot eiland bij Hulst (Z.) één paar, copulerend. (G. J. M. de Greef). 24 Juli 1945 14 ex. langsvliegend tussen Ankeveen en Nederhorst den Berg (C. Eijkman). 4 Aug. 1945 enkele ex. te Huizen (med. H. J. Slijper). 5-10 Aug. 1945, maximaal 19 ex. op eilandje in Zwarte meer tussen Kadoelen en de Voorst bij Vollenhove (med. t. K.). 29 Sept. 1945. 1 ex. op de Rothoek bij Amsterdam (med. H. J. Slijper).

Recurvirostra a. avosetta L. -- Kluit. 1945: 8 Mei, aan het Schenge, ten W. van Goes, zeer weinig ex.: 13 Mei, Calandpolder, tussen Zuid-Beveland en Walcheren, geen enkel ex.: 21 Mei, Grote eiland bij Hulst, Z., slechts 3 paar. Er wordt verondersteld dat ze zich op hielden aan het geïndeundeerde gebied op Walcheren. (G. J. M. de Greef). In 1945 werd een

nest met eieren gevonden in de geïnundeerde Mastenbroeker polder, dicht bij Genemuiden (med. t. K.). Voor de Noordoostpolder, zie dit no., p. 36—37 (t. K.).

Capella media (Lath.) — Poelsnip. 2 Sept. 1944 tussen een groot aantal watersnippen in de geïnundeerde Achtersluispolder bij de Rothoek, één poelsnip, die even later bij het opstoten van de troep rechtuit en zijwend verdween. Ongeveer een 50 m verder stootte ik nogmaals 1 ex. op; na enige tijd viel dit ex. op een afstand van ± 40 m van mij in, waarbij ik prachtig de gelegenheid kreeg de staart nauwkeurig op te nemen. (J. E. Sluifers.)

Capella g. gallinago (L.) — Watersnip. Broedt talrijk in de omgeving van Beesd; ieder jaar worden er legfels gevonden. Ook in toenemende mate broedvogel in de omgeving van Vianen. Broedt graag in zogenaamde afgehakte grienden, o.a. 4 Mei 1944 een 3-legsel. (K. Waldeck.)

Chlidonias n. niger (L.) — Zwarte stern. 25 en 30 Juni 1945 bij Delft een 3-tal paartjes in overgangskleed (lichte wang). Hoewel Naumann aangeeft, dat de rui reeds tegen Juli aanvangt, lijkt mij dat toch belangrijk vroeger dan normaal. (W. Hellebrekers.)
[Volgens het Pract. Handbook (II, p. 687) begint de rui soms reeds in Mei en Juni. (t. K.)]

Sterna h. hirundo L. — Visdief. In 1945 aan de oostzijde van de noordelijke plas bij Nieuwkoop een kolonie van 30 nesten. Tot 15 Juni verliep de broedpoging zeer voor spoedig; er waren toen reeds enkele jongen. Zodra dit afgegraven gedeelte weer begroeid is, moet de kolonie weer verdwijnen. (W. Hellebrekers.) In 1945 grote kolonies in de geïnundeerde Mastenbroeker polder, tussen Kampen, Genemuiden en Zwolle (med. t. K.).

Larus r. ridibundus L. — Kapmeeuw. In 1944 een groot aantal broedvogels in de geïnundeerde gebieden bij Meerkerk (K. Waldeck). In 1945 grote kolonies in de geïnundeerde Mastenbroeker polder tussen Genemuiden, Kampen en Zwolle (med. t. K.).

Larus a. argentatus Pontopp. — Skandinaafse zilvermeeuw. Onder 11 in Januari 1945 in Amsterdam verzamelde zilvermeeuwen bevonden zich 2 ex. van de Oostzee-vorm *argentatus* (coll. Zoöl. Mus., Amsterdam).

no. 3469. 11-I-'45. ♀. Vleugel 411 mm.

Typische tekening van de 2e slagpen. Vleugelbovenzijde niet donkerder dan bij een nederlandse broedvogel ♀. Tarsus en tenen licht vleeskleurig.

no. 3497. 27-I-'45. ♀. Vleugel 434 mm.

Slagpentekening vertoont overgang tussen die van *argentatus* en *argenteus*. Vleugelbovenzijde donkerder, minder blauwgrijs dan bij een nederlandse broedvogel ♀. Vleugelmaat groter dan van nederlandse *argenteus* (♀ maximaal 421 mm). (K. H. Voous.)

Crex crex (L.) — Kwartelkoning. Was vroeger in de buurt van Vianen een regelmatige broedvogel, maar is in de laatste jaren vrijwel geheel verdwenen; wordt nog slechts sporadisch gehoord in de hooilanden op de Lek- uiterwaarden. (K. Waldeck.)

Coturnix c. coturnix (L.) — Kwartel. In 1945 sterke vooruitgang op de door de oorlog dit seizoen geheel braakliggende Renkumse heide en onder Wolfheze (Johannaheuve). = 10 ♂♂ (in 1944 = 5 ♂♂). Op het vliegveld Deelen 2 paartjes. In de Meulunterse Eng onder Lunteren voorjaar 1945 aanwezig. (A. B. Wigman). Werd de gehele zomer 1945 gehoord in een stuk bouwland onder Zijderveld bij Vianen (K. Waldeck). 27 Mei 1945, gehoord in weilanden tussen Kampen en IJselmeer, waar ik de soort nog nimmer waarnam (t. K.). 25 April 1945. 1 ex. opgejaagd in een weide bij Delfgauw. (W. Hellebrekers.)

[Volgens de Nederl. vogels (manuscript 9e afl.) verschijnt de soort in Limburg reeds in de 2e helft van April: 18 April 1927, Weert; in de overige delen van ons land eerst in Mei: 8 Mei 1929, Kl. Waschmeer, voor het westen is dat dus een zeer vroege datum (t. K.).]

Terugvondsten van in het buitenland geringde vogels, 19

DOOR

C. G. B. TEN KATE.

Sturnus vulgaris — Spreeuw.

Met engelse ring, in Friesland.

Witherby, London, OX 53. ○ 28 Oct. '36. Malvern, Worcs., + (dood gevonden) 19 Juni '43. Heerenveen; ring ontvangen van J. P. Strijbos. (t. K.).

Met engelse ring, in Zuid-Holland.

Witherby, London, Zs 398. ○ 16 Jan. '36. Malvern Worcs., — (gevangen) 8 Jan. '41, Kinderdijk; bericht ontvangen van H. Ruiter (+) (t. K.).
Museum London, Wm 667. ○ 10 Maart '39, Ettington, Warwickshire bij Stratford on Avon. + (gevangen) 11 Nov. '42. Ockenburgh. (Museum Leiden).

Ardea cinerea — Blauwe reiger.

Zweedse, in Overijssel.

Göteborg E 4566. ○ juv. 18 Mei '43 Steken. Örby s : n. Västergötland. -- 1 Febr. '44. Hakenberg, Lossen. (2 b).

Belgische, in Zuid-Holland.

Bruxelles K 4644. ○ juv. 9 April '39 (niet 9 Mei '40, zie 16e bericht!) Steenkerke-lez-Furnes, + 15 Jan. '40. Alphen a/d Rijn. (1 b).

Anus crecca — Wintertaling.

Met engelse ring, in Friesland.

Orielton 2769 (zie ook 15e bericht). ○ 30 Nov. '37 Orielton, Pembroke, + (gevangen) herfst '39. Pilaam; ring ontvangen van G. Bosch. (t. K.).
Museum London 900.458. ○ 22 Nov. '38. Dilham, Norfolk, + (gevangen) in 1941 in Friesland of op Terschelling; ring ontvangen van G. Bosch. (t. K.).
Museum London 900.611. ○ 10 Dec. '39, Orielton, Pembroke, + (dood gevonden) 5 Mei '43 bij Oudchorne; ring ontvangen van G. Bosch. (t. K.).
Met engelse ring, in Overijssel.